

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
Factors Affecting Administration Effectiveness of the Phrapariyatidhamma
Schools of General Education Department.

พระครูปลัดจรรย์พันธ์ ญาณธโร¹

PhrakhrupaladChakkaphanPanyatharosaetiew

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 3) เพื่อนำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ และวิธีการการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 9 รูป/คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามจำนวน 156 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษารวม 4 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย (1) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ (2) มีการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันภายในระหว่างบุคลากรของโรงเรียน (3) มีกลไกในการส่งเสริมการทำงานร่วมกันที่เป็นระบบ (4) ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำสูง (5) บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบ (6) มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย (7) การบริหารที่มีความคล่องตัว (8) มีความเพียงพอของงบประมาณ (9) มีการติดตามและประเมินผลโครงการดังกล่าวอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน (1) การนำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไปปฏิบัติจริง (2) การให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับโครงการเพื่อความเป็นเอกภาพ 3) มีการร่วมมือกันทำงานอย่างใกล้ชิด และ (4) มีการติดตามและประเมินผลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

คำสำคัญ : 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ 2. โรงเรียนพระปริยัติธรรม

¹นิสิตปริญญาเอก, วิทยานิพนธ์หลักพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the factors affecting administration effectiveness of the Phrapariyatidhamma Schools of General Education Department, 2) to analyze the factors affecting administration effectiveness of the Phrapariyatidhamma Schools of General Education Department, and 3) to offer the factors affecting administration effectiveness of the Phrapariyatidhamma Schools of General Education Department. This research applied the Mixed Research consisting of the qualitative and quantitative research. The methodology was the qualitative research, collecting data from related texts and researches and 9 key informants by in-depth-interview and focus group. Data were analyzed by the descriptive interpretation. Then analyze, synthesize quantitative research questionnaires. The sample was 156 persons in analyzing data for frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that 1) the current condition in the factors affecting administration effectiveness of the Phrapariyatidhamma Schools of General Education Department was at the high level. 2) Analysis result the factors affecting administration effectiveness of the Phrapariyatidhamma Schools of General Education Department consisted of a components (1) vision, mission and strategic in development of the Phrapariyatidhamma Schools, (2) Share them each other knowledge Transfer, understanding, experience, (3) systematically promoting interoperability, (4) proven leadership skills, (5) leader with good communication skills, (6) listen to the opinions of others, (7) will have the flexibility to manage, (8) balance the budget, and (9) division of Monitoring and Evaluation continuous. Lastly, 3) the factors affecting administration effectiveness of the schools consisted of a components (1) vision, mission and strategic in development of the Phrapariyatidhamma Schools, (2) participation, and (3) Collaborate closely, and (4) division of Monitoring and Evaluation continuous.

Keywords: 1. Factors Affecting Administration Effectiveness 2. Phrapariyatidhamma Schools.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย

จัดการศึกษาเป็นปัจจัยที่จำเป็นและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของทุกคนมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าปัจจัยอื่นๆ การจัดการศึกษาเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณค่าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ฉะนั้น การจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งเป็นปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 21) ดังนั้น ความจำเป็นในการบริหารเพื่อความสำเร็จเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องควรศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อสามารถบริหารองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพันธกิจที่มอบหมายผู้บริหารจะ

กำหนดระบบการบริหารองค์การให้เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยปัจจัย และทรัพยากรบริหารจำนวนเพียงพอ และที่สำคัญการบริหารงานโรงเรียนผู้บริหารงานโรงเรียนในฐานะผู้นำ จำเป็นต้องกำหนด หลักการในการสนับสนุนให้การบริหารงานโรงเรียนประสบความสำเร็จ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความยั่งยืน (Sustainable) 2) การมีส่วนร่วม (Participation) 3) ความรับผิดชอบต่อองค์การ (Accountability) และ 4) ความรู้ (Knowledge) (กรมวิชาการ, 2543, หน้า 31)

ในการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญที่สุด ในอันที่จะทำหน้าที่ สร้างและพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วยการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นความหวังของสังคมที่มีต่อโรงเรียน จึงเป็นผลให้โรงเรียนต้องมีกระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้ผู้เรียนมี คุณภาพสูงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และให้ได้รับการพัฒนาในทุกด้าน ตามความสามารถที่จะจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เป็นที่ยอมรับและสามารถเป็นแบบอย่างในด้าน คุณภาพแก่ โรงเรียนอื่นได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่ใช้ในการบริหารงานมาใช้จนประสบผลสำเร็จแล้วก็จะเรียกได้ว่าเป็นการ บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และจะส่งผลถึงการพัฒนาคูณภาพการศึกษา อันหมายถึง ความมีชื่อเสียงและการ ยอมรับอีกทั้งความภาคภูมิใจของบุคคลากรในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นให้ทุกฝ่ายเกิดความพยายามที่จะ รักษาระดับมาตรฐานคุณภาพ อีกทั้งการพัฒนาโรงเรียนอย่างไม่หยุดยั้ง มีทิศทางในการพัฒนาที่ชัดเจน มั่นคง สามารถหล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรที่มีคุณค่า มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เป็นโรงเรียนแห่ง การเรียนรู้ มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรที่เพียงพอในการบริหารจัดการ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐาน ที่กำหนด ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อรุณ จันทวานิช, 2547, หน้า 1-2.)

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศมีทั้งหมด 405 โรงเรียน แบ่งตามขนาด โรงเรียนขนาดเล็ก 246 โรงเรียน ขนาดกลาง 137 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 22 โรงเรียน แบ่งเป็น 14 กลุ่มโรงเรียน จากผลการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้ทำการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การศึกษา พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษายังมีปัญหาอยู่ทุกด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษา รวมถึง การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นแหล่งรวมความเจริญ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การศึกษา ภาพรวมในการบริหารจัดการศึกษา ของโรงเรียนยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพ การศึกษาที่กำหนด โดยเฉพาะปัจจัยด้านต่างๆ ในการบริหารงานที่ส่งผลถึงความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและ คุณภาพของสถานศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น มีปัจจัยหลายประการที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานซึ่ง มีองค์ประกอบต่างๆ เป็นตัวบ่งชี้ โดยยึด ความสอดคล้องกับนโยบายการเป็น นิตินุคคลและสภาพการณ์ในปัจจุบันที่ให้โรงเรียนได้ปรับปรุง และพัฒนา ตนเองให้เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติให้มีความเจริญ ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยหลักการแนวคิด ทฤษฎี เป็น กรอบสำหรับการดำเนินงาน และความมุ่งมั่น ทุ่มเทของผู้บริหารครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอีกทั้ง

การปฏิบัติงานที่มีความกระชับชัดเจน โปร่งใสและทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอในการจะพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนพร้อมทั้งต้องมีวิสัยทัศน์ของการบริหาร การจัดการเรียนการสอนและการบริหารทั้งโรงเรียนและหลักสูตร มีบรรยากาศของความเป็นสังคมแห่ง การเรียนรู้ การให้เกียรติและยกย่องซึ่งกันและกัน จนเกิดความภาคภูมิใจในโรงเรียนของตนทั้งในฐานะผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งจะเป็น แรงจูงใจของ ทุกฝ่ายที่จะพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเห็นว่า ควรทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยอาศัยหลักการแนวคิดและทฤษฎีเป็นแนวทาง ในการพัฒนาซึ่งต้องใช้ความทุ่มเทพยายามในทุกด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการมุ่งสู่เป้าหมายที่ชัดเจน และท้าทาย ด้วยการมีทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณภาพ อีกทั้งการมีวิสัยทัศน์ของการบริหารหลักสูตรและการสอนที่กว้างไกลและความเป็นผู้นำของผู้บริหารและครูในการพัฒนา พร้อมทั้งบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือและไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน (วิโรจน์ สารัตนะ , 2546, หน้า 38-39) ซึ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดที่มีการแบ่งงานเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนา การบริหารโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

2. โจทย์วิจัย

การบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
- 3.2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
- 3.3 เพื่อนำเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา” ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ระหว่างการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่เกี่ยวกับการศึกษาพระปริยัติธรรม กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 รูป/คน

2) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ทำการสุ่มมาจากบุคลากรที่เป็นคณะผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 260 รูป/คน โดยคำนวณตามสูตรของเครจซีและมอร์แกนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 156 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงจำนวน 17 รูป/คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามเป็นงานวิจัยหลัก ซึ่งใช้สำรวจความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ตรงกับความต้องการ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 156 รูป/คน

2) แบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบสัมภาษณ์เป็นงานวิจัยสนับสนุน ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางการ สัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง โดยนำแนวทางการสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นมาและผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งได้พิจารณาความถูกต้องและ ความเที่ยงตรง ความชัดเจนของการใช้ภาษา ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อที่จะวิจัย และหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ชัดเจนถ้วนถ้วนภาษาครอบคลุมด้วยเนื้อหาตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านแล้ว ได้นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ในการวิจัย
- 3) กำหนดกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 4) สร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) นำเครื่องมือเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
- 6) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอเชิญคุณาจารย์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- 7) ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามแก่ผู้บริหาร และครูผู้สอน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 156 รูป/คน
- 8) วิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นงานวิจัยสนับสนุน ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ หนังสือพระไตรปิฎก และบุคลากร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ หนังสือ วารสาร เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เป็นต้น

3. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลแบบเชิงลึก
4. จัดเตรียมเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ตามจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
5. ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาบุคลากรตรวจแบบสัมภาษณ์
6. ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขออนุญาต

สัมภาษณ์ 10 รูป/คน เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

7. ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องแล้วนำไปวิเคราะห์ผลข้อมูล

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ การวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสามารถตอบคำถามการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นงานวิจัยหลัก การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายอธิบาย และพรรณนาความวิเคราะห์ลักษณะปัญหา และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2) ข้อมูลเชิงปริมาณเป็นงานวิจัยสนับสนุน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้สถิติ ได้แก่ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปผล

5. ผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า

1. การบริหารงานวิชาการ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้มีการจัดการปรับปรุง และพัฒนาเกี่ยวกับหลักสูตร มีการวางแผน การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอนโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

2. การบริหารงบประมาณ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีการจัดทำแผนการบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบมีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณ

3. การบริหารงานบุคคลการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีการจัดระเบียบในการปฏิบัติงาน ทำให้งานรวดเร็วเกิดประสิทธิภาพมีการพัฒนาบุคลากรสอดคล้องตามความต้องการของโรงเรียน

4. การบริหารงานทั่วไปการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษามีการควบคุม บังคับบัญชาตามลำดับชั้นมีการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน

6. อภิปรายผล

1. **ด้านการบริหารงานวิชาการ** ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการคือ มีการจัดการ ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย การบริหารจัดการวิชาการ มีการรายงานผล การตรวจสอบทบทวน การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดวิธีการ แนวทางการปฏิบัติในการบริหารหลักสูตรศึกษาอย่างชัดเจน มีมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระจินณวัตร กิ่งแก้ว (พระจินณวัตร กิ่งแก้ว, 2545) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนปริยัติธรรมกลุ่มที่ 5 สู่วิทยาศาสตร์ความเป็นเลิศ” ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลมากด้านการบริหารวิชาการ คือสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

2. **ด้านการบริหารงบประมาณ** ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ ได้มีการจัดทำแผนการบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ มีระบบการบริหารการเงินและการบัญชี ที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการประเมินการดำเนินงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผล โดยโรงเรียนให้การสนับสนุนแก่ครู บุคลากรทางการศึกษาด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิเศษ เสาะพบดี (พระมหาวิเศษ เสาะพบดี, 2554) ได้ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคเหนือตอนบน” ผลการศึกษา พบว่าการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การบริหารบัญชี การจัดการทรัพยากรที่ได้ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

3. **ด้านการบริหารงานบุคคล** ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคลมีการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการทำงานให้แก่บุคลากร พร้อมทั้งสร้างขวัญกำลังใจ แรงจูงใจและความพึงพอใจของบุคลากรให้ทำงานสู่เป้าหมายความสำเร็จ ทั้งมีการปูนบำเหน็จความชอบบุคลากรตามความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก” ผลการศึกษา พบว่า มีการบริหารและการสนับสนุน การพัฒนาบุคลากร สร้างความพึงพอใจในการทำงานของครู การได้รับการสนับสนุนทางสังคมของครู

4. **ด้านการบริหารงานทั่วไป** จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไปมีการวางระบบการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างดี มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญาครณ์ สวัสดิ์ไธสง (สัญญาครณ์ สวัสดิ์ไธสง, 2554) ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารงานคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในประเทศไทย โดยใช้กระบวนการของหลักการบริหารจัดการที่ดี” ผลการศึกษา พบว่าการนำองค์การ

การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียน การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร และการจัดการกระบวนการ กับหลักการบริหารจัดการที่ดี

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งประกอบด้วย เจ้าสำนักเรียน อาจารย์ใหญ่สำนักเรียนควรชี้แนะ กระตุ้น รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมในด้าน การกำกับ ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณแก่สถานศึกษา ซึ่งควรวิเคราะห์และพัฒนาในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนตามกรอบทิศทางของความต้องของการบริหารสถานศึกษา

2) ผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารจัดการทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารควรกำกับ ติดตาม และตรวจสอบ และมีการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียนมีการมอบหมายงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้ร่วมงาน

3) ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมด้านสวัสดิการให้กับบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อนำไปสู่ขวัญกำลังใจในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ในการให้ความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาที่ดีต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อประโยชน์ในการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

2) ผู้บริหารควรใช้มาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียง และเกิดความยุติธรรมในการปฏิบัติงาน

3) ควรให้ความรู้เรื่องสิทธิและสวัสดิการ ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรได้นำไปพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสำนักเรียน ควรนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อสร้าง และพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และความเข้าใจในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน สำนักเรียน และบุคลากรเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

1) ควรศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโดยมองประเด็นที่ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2) ควรศึกษาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เกี่ยวกับกับความเป็นเลิศทางการบริหารด้านต่างๆ

3) ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของโรงเรียนกลุ่มอื่น ๆ ด้วย เพื่อจะได้รู้ปัญหาชัดเจนขึ้นในการปรับปรุงพัฒนาระบบบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

4) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดการประเมิน ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

8. บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. **เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย: แนวทางการดำเนินงาน**

ปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.

กรมวิชาการ.**การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร : การศาสนา.2543.

พระจินดวัตร กิ่งแก้ว. **การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนปริยัติธรรมกลุ่มที่ 5** **สู่ความเป็นเลิศ.**

วิทยานิพนธ์ดุขุฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

พระมหาวิเศษ เสาะพบดี. **ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการศึกษารวมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม**

แผนกสามัญศึกษา ภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำ

ทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่, 2554.

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพัฒนาพื้นที่**

ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ดุขุฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.

บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.

วิโรจน์ สารัตนะ. **โรงเรียนองค์กรแห่งการเรียนรู้แนวคิดทางการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร

: ทิพย์วิสุทธิ, 2546.

สัณญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง. **การบริหารงานคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในประเทศไทย**

โดยใช้กระบวนการของหลักการบริหารจัดการที่ดี. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2554.

อำรุง จันทวานิช. **แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่ โรงเรียนคุณภาพ.** กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการหน้า, 2547.

9. คำขอบคุณ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายซึ่งเป็นทั้งแรงผลักดันให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและแนะนำให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี โอกาสนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยทุกท่าน และขอขอบคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ได้ให้โอกาสตีพิมพ์ผลงานวิจัยในครั้งนี้